

Naslov članka/Article:

Beremo stripe za domače branje

Reading Comic Books for Required Reading

Avtor/Author:

Urška Jesenko

DOI:

CC licenca

Priznanje avtorstva-Nekomercialno-Brez predelav

Šolska knjižnica št. 1/2019, letnik 28

ISSN 0353-8958

Izdal in založil: Zavod Republike Slovenije za šolstvo

Kraj in leto izdaje: Ljubljana, 2019

Spletna stran revije:

<https://www.zrss.si/strokovne-revije/solska-knjiznica/>

Beremo stripe za domače branje

Reading Comic Books for Required Reading

Urška Jesenko

UDK 027.8:82(02.053.2)

Izvleček

Prispevek predstavlja primer medpredmetnega povezovanja knjižničnega informacijskega znanja (KIZ) z domačim branjem v 6. razredu osnovne šole. Ponuja eno izmed možnosti, kako učenci v šolski knjižnici spoznavajo strip in njegove lastnosti. Učna ura temelji na sodelovalnem delu v skupinah. Vključuje nekatere bralne učne strategije in elemente formativnega spremljanja. Učenci se nato v risanju stripa preizkusijo tudi sami, pri čemer so morajo upoštevati pridobljeno znanje o stripu.

Ključne besede

šolska knjižnica, knjižnično informacijsko znanje, slovenščina, domače branje, strip, medpredmetno povezovanje, formativno spremljanje

Keywords

school library, Library and Information Science, Slovenian language, required reading, comic book, cross-curricular integration, formative assessment

Abstract

The article presents an example of cross-curricular integration of Library and Information Science with required reading in the 6th grade as one of the ways students can become acquainted with the comic book and its characteristics in the school library. The learning lesson is based on cooperative group work. It includes certain reading and learning strategies as well as elements of formative assessment. In the end, the students were required to draw a comic book themselves utilizing the newly acquired knowledge about comic books.

UVOD

V naši šolski knjižnici opažamo, da učenci, predvsem fantje, v prvem in drugem vzgojno-izobraževalnem obdobju zelo radi prebirajo stripe. Najraje si izposojajo stripe Mikija Mustra, sledijo pa še dogodivščine Tintina, Asterixa in Garfielda. V knjižnici imamo prav poseben stripovski kotiček, ki vabi k branju in izposoji različnih stripov.

Včasih je strip veljal za manj vredno literaturo, stroka pa mu ni pripisovala nobene literarne vrednosti. Branje stripov je bilo takrat stvar okusa, danes pa je povsem drugače, saj jih stroka vključuje v izobraževalne procese. Kakovostnemu stripu priznava vrednost in ga vključuje v učni načrt slovenščine. Tako stripi predstavljajo literaturo za mlade, ki je vredna branja (nekateri so po izboru Mestne knjižnice Ljubljana dobili znak zlata hruška). Najdemo jih tudi na priporočilnih seznamih za bralno značko.

Da bi učence, ki radi berejo, predvsem pa tiste, ki ne izražajo interesa za branje, motivirali za branje obveznega domačega branja, sva z učiteljico slovenščine v 6. razredu dobili idejo, da bi v domače branje vključili tudi strip. Za domače branje so tako morali prebrati pesniško zbirko, Vrane (Ervin Fritz) ali Ta roža je zate (Dane Zajc) in strip iz zbirke Tintin in njegove pustolovščine ali Asterixa. Obe deli so morali med seboj nato primerjati. Pesem iz pesniške zbirke (po svojem izboru) in njene junake so morali predstaviti v obliki stripa, zato sva se odločili, da pred branjem obeh knjig najprej izvedeva medpredmetno povezavo KIZ-a s slovenščino, da učenci spoznajo značilnosti stripa.

UČNA PRIPRAVA

Učna enota: Leposlovno gradivo – Strip

Učni cilji:

Učenci:

- berejo in razčlenjujejo umetnostna in ne-umetnostna besedila,
- razvijajo ustvarjalnost in domišljijo,
- usvojijo pojem strip,
- uživajo se v svet risanih junakov,
- spoznajo nastanek, razvoj in vrednost stripa,

- ustvarjajo in poustvarjajo strip, pri čemer upoštevajo njegova izrazna sredstva,
- znajo povezati sliko in besedilo,
- samostojno in s pomočjo iščejo literaturo na policah v šolski knjižnici,
- se znajdejo v knjižničnem prostoru,
- doživijo strip kot motivacijo za branje in aktivno preživljanje prostega časa.

Učne oblike: frontalna, individualno delo, delo v skupini

Učne metode: razlaga, pogovor, prikazovanje, delo z besedilom, branje, pisanje, poslušanje, opazovanje, poročanje, demonstracija

Učne strategije: sodelovalno učenje, iskanje bistva, oblikovanje zapisov, oblikovanje miselnega vzorca, branje besedila

Učna sredstva in pripomočki: zvezek, svinčnik, delovni listi, knjižno gradivo (odlomki iz različnih stripov)

Ključne besede/novi pojmi: strip, oblaček, uokvirjene risbe, pasica, kader, simboli, junaki, realistična in karikirana risba

Medpredmetne in kroskurikularne povezave: slovenščina

Razred: 6. a in 6. b

Trajanje: 2 učni uri

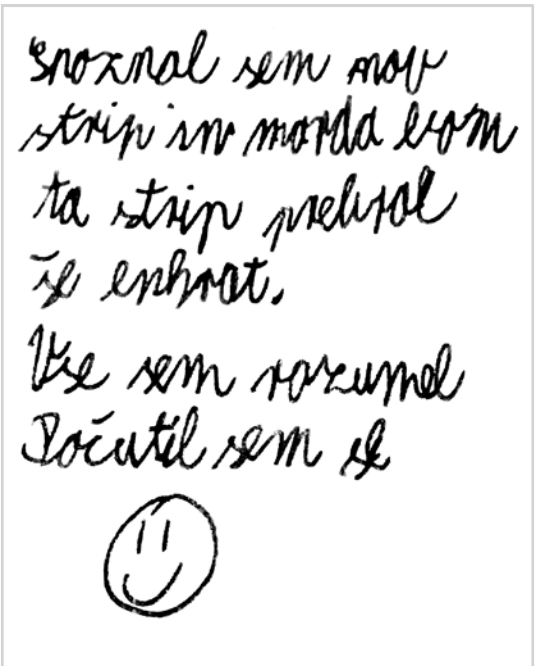
POTEK UČNE URE

V uvodnem delu učne ure sem učence skozi igro usmerila, da so se razporedili v skupine. Vsak je iz vrečke izvlekel listek, na katerem je bila zapisana številka. Tako je nastalo šest naključnih skupin s po štirimi učenci. Ena skupina je bila nato izžrebana, da je odšla iz knjižnice in dobila nalogo, da morajo štiri povedi, napisane na listu, ponazoriti s pantomimo (primer: Otroci igrajo košarko na igrišču. Eden izmed njih pade in si pri tem zvije gleženj. Prijatelji mu pomagajo. Po telefonu pokličejo njegove starše.). Po kratkem dogovarjanju so učenci pokazali gibanje, drugi otroci pa so ugibali. Na koncu so prebrali, kakšno nalogo so imeli.

Sledil je pogovor o tem, da za sporočanje učenci niso uporabili besed (govora), ampak gibanje in obrazno mimiko, s katero so izražali

veselje, strah, bolečino. Vse to je preostalim pomagalo prepoznati, kaj so predstavljali. Ugotovili smo, da risbo in malo napisanega besedila najdemo tudi v stripu. Nato smo se sprehodili po naši knjižnici in skupaj ponovili postavitve in oznake gradiva. Poiskali smo polico z oznako STRIPI, kjer sem jim pokazala nekaj različnih stripov. Spoznali smo njihove glavne ustvarjalce (npr. Miki Muster, Marjan Manček, Hergé, René Goscinny idr.).

Ker učenci radi prebirajo stripe in so med njimi zelo priljubljeni, sem skušala njihovo predznanje ugotoviti s pomočjo formativnega spremljanja, pri čemer smo uporabili bralno strategijo VŽN. Vsak učenec je v zvezek v preglednico zapisal, kaj že ve o stripu in kaj si želi še izvedeti. Tretji stolpec preglednice (kaj se je novega naučil o stripu) so pustili prazen in so ga izpolnili šele po branju stripa za domače branje.

Slika 2: Primer izstopnega listka

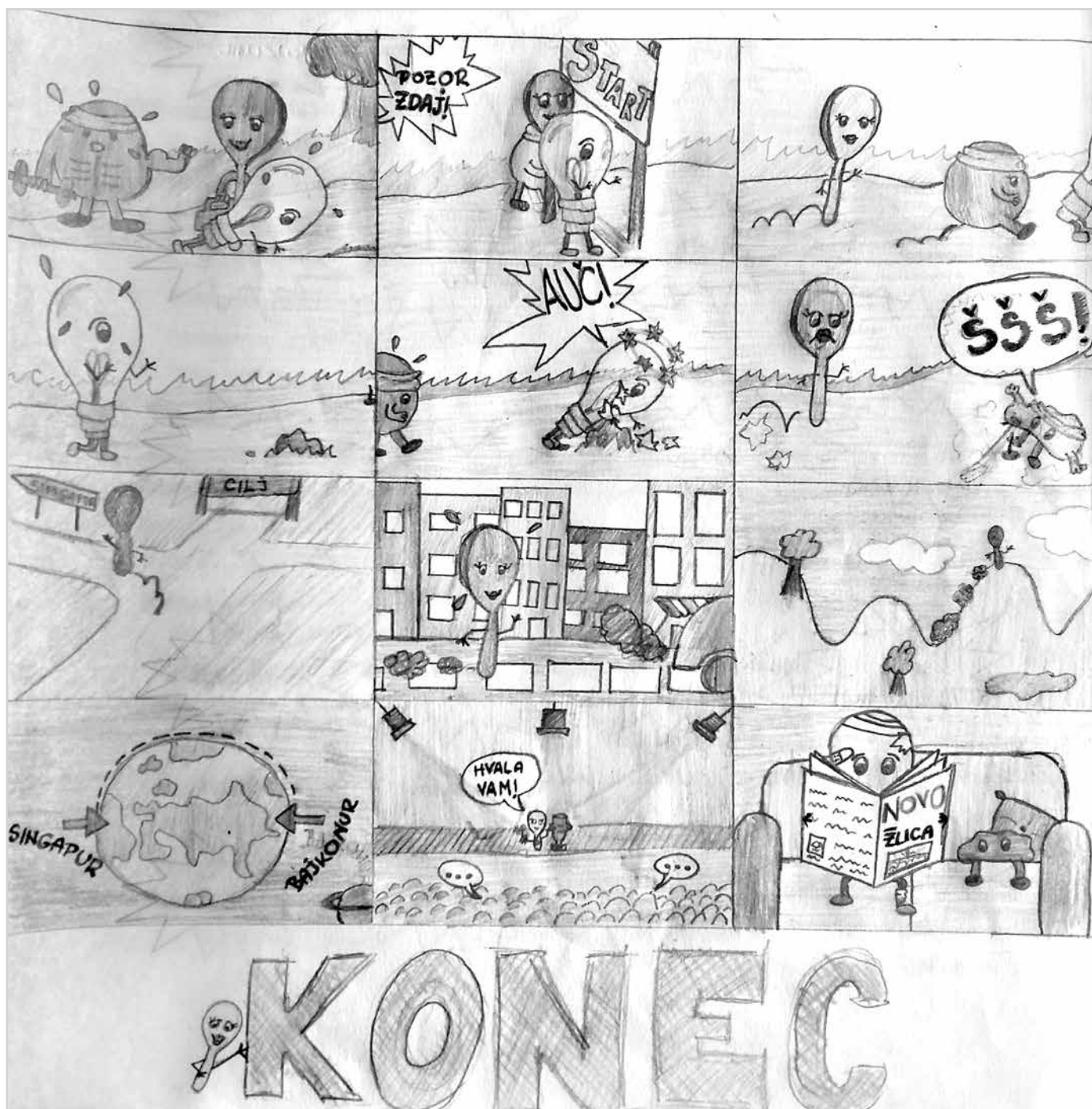
Slika 1: Delo v skupinah

V nadaljevanju sem jim predstavila potek zastavljene blok ure. Vsaka skupina je prejela v naprej pripravljene fotokopije odlomkov iz različnih stripov (enakih knjig za celo skupino nimamo), navodila na delovnem listu in načrt dela v skupini (glej Prilogo 1).

Sledilo je skupinsko delo učencev. Naloge na delovnem listu so jih vodile od samostojnega

branja odlomka iz stripa, pogovora in odgovaranja na zastavljena vprašanja do oblikovanja miselnega vzorca (slika 1). Sledila je predstavitev skupinskega dela. Skupine, ki so poslušale, so si lahko tudi kaj dopisale.

Ob koncu našega druženja ob stripih sem uporabila še en element formativnega spremljanja, in sicer povratno informacijo učiteljici in

Slika 3: Primer izdelanega stripa

knjižničarki, ki so jo zapisali na listke. Zapisali so, kaj so se novega naučili o stripu, česa niso dobro razumeli in kako so se počutili pri pouku v šolski knjižnici (slika 2).

SKLEP

Po izvedenih urah je sledila evalvacija dela, pri kateri sva z učiteljico spoznali, da so bili zastavljeni cilji doseženi. Učenci so bili motivirani za delo in so si medsebojno pomagali, kljub temu da so bili v skupine razdeljeni naključno. Pri urah je bilo razvidno, da stripe radi berejo,

o njih vedo že veliko in jih imajo zelo radi, predvsem zaradi kratkega besedila in razgibanih slik.

Ure o stripu izvajamo že peto leto zapored v 6. razredu (pred tem v 4. razredu) in sem z njimi zelo zadovoljna, saj sem na podlagi izstopnih listkov ob koncu ure dobila občutek, da so učenci pri njih uživali, se nekaj novega naučili in tudi poglobili svoj bralni interes. Tudi stripi, ki so jih narisali na podlagi izbranih pesmi, so bili odlični (slika 3) in so zajeli znanje, ki so ga pridobili pri urah KIZ-a. ●

Viri

Holcar Brunauer, A. et al. (2016). *Formativno spremljanje v podporo učenju: priročnik za učitelje in strokovne delavce*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

Horjak, C., Rudl, M., Lotrič, M. (2008). *Najmanjša velika enciklopedija stripa: Ciciban in Stripburgerjeva akademija predstavlja strip dr. Horowitza*. (2. samostojna izd.). Ljubljana: Ciciban.

Knjižnično informacijsko znanje. Kurikul: osnovna šola (2009). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo. Dostopno na: [http://www.zrss.si/pdf/080711123601_1-k-knjiznic-](http://www.zrss.si/pdf/080711123601_1-k-knjiznic-no_infomacijsko_znanje_os-sprejeto.pdf)

[no_infomacijsko_znanje_os-sprejeto.pdf](http://www.zrss.si/pdf/080711123601_1-k-knjiznic-no_infomacijsko_znanje_os-sprejeto.pdf) (23. 11. 2018).

McCloud, S. (2011). *Kako razumeti strip: o nevidni umetnosti*. Ljubljana: Cankarjeva založba.

Pečjak, S., Gradišar, A. (2012). *Bralne učne strategije*. (2., razširjena in dopolnjena izd.). Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

Učni načrt: Program osnovna šola. Slovenščina (2011). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo. Pridobljeno 10. 12. 2018 s spletne strani: http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/podrocje/os/prenovljeni_UN/UN_slovenscina_OS.pdf.

URŠKA JESENKO, prof. zgod. in univ. dipl. bibl., knjižničarka in prof. zgodovine na Osnovni šoli Log – Dragomer

Naslov: Osnovna šola Log – Dragomer, Šolska ulica 1, 1351 Brezovica pri Ljubljani

E-naslov: urska.jesenko@guest.arnes.si

PRILOGA 1

NAČRT DELA V SKUPINI – 6. razred

Člani skupine: _____

Tema: _____

Naš cilj: _____

Vodja skupine: _____

Zapisovalec miselnega vzorca: _____

Poročevalec: _____

Časomerilec: _____

NAVODILA ZA DELO V SKUPINI

1. V skupini najprej določite in izpolnite Načrt dela v skupini.
2. Za uspešno delo sledite korakom. Časa imate 30 minut.
3. Vsak zase prebere odlomek iz stripa, ki je pred vami. Pri tem si dobro oglejte naslov stripa, ilustracije, avtorja, ilustratorja, posebnosti in se o tem pogovorite.
4. Skupaj odgovorite na spodaj navedena vprašanja.
5. Oblikujte miselni vzorec, na katerem boste povzeli: ime in priimek avtorja, naslov stripa, značilnosti stripa (vrsta stripa, vrste oblačkov, kako so narisane osebe, kako so narisane sličice, kako sta pojasnjena kraj in čas dogajanja, kako so označeni različni zvoki in občutki).
6. Pripravite se na poročanje.

ZNAČILNOSTI STRIPA

1. Kaj je strip?
2. Kakšne vrste strip je strip iz prebranega odlomka?

a) komični strip	č) detektivski strip
b) živalski strip	d) znanstveno-fantastični strip
c) pustolovski strip	e) mladostniški strip
3. Kako je zapisano besedilo in kje?
4. Kako so narisane sličice?
5. Kako je prikazana zgodba?
6. Nariši različne oblačke.
7. Ali so osebe zlahka prepoznavne? Ali so na vseh sličicah narisane tako, da so si ves čas podobne? Utemelji.
8. Kako sta pojasnjena kraj in čas dogajanja?
9. Prebrani odlomek je ... realističen/karikiran strip (svoj izbor utemelji).
10. Kaj avtor uporabi namesto napisane besede?
11. Kako so označeni kričanje, vzkliki, zvoki, ropoti ...?
12. Kako so označeni jeza, mraz, strah?

